

2. *В'къщи.* Отначало това помещение служи за кухня и трапезария. В него се намира огнището, което се поставя или в ъгъла, или на вътрешната стена, за да топли собата.

3. *Килер в етажа към В'къщи.* Достъпен е от В'къщи.

4. *Обор за животни на долния етаж.* Животните затоплят приземния етаж през зимата.

5. *Соба.* Използва се главно за спане. Достъпна е от В'къщи и представлява интимно помещение, което служи за спане.

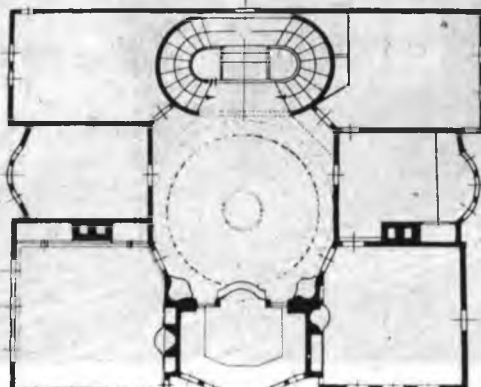
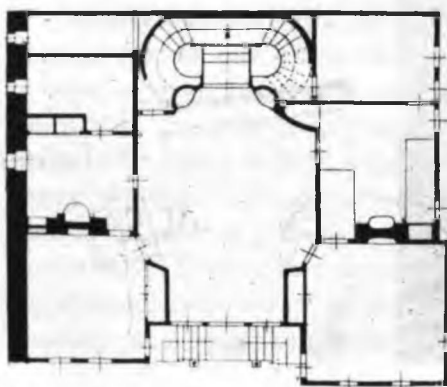
Жилищната архитектура през Възраждането се развива по региони: камчийска (източностаропланинска), старопланинска и средногорска, западна къща (западна Стара планина), арбанашка, родопска, пиринска, полска, добруджанска, черноморска, странджанска, мелнишка и т.н.

КАМЧИЙСКА КЪЩА. Район – Жеравна, Котел, Градец, Ичера. Поминъкът на населението в тези райони е абаджийство, овцевъдство. Например жеравненската къща служи за текстилно производство. През турското робство Жеравна има привилегии, защото дава войници. В приземието се намират: "долна къща", където семейството прекарва зимата, изба и скривалище. Етаж: 2 соби, пруст, чардак със софа (къошк). Къошкът има издигнат под, а пространството над пода на чардака се използва за хамбар за зърнени храни (капак). Това е характерно за всички планински къщи, които не произвеждат храни, а ги купуват от полето. Прустът разделя двете соби. Чардакът, софата и прустът се използват за обработка и тъкане на вълната. В пруста се съхраняват килимите, шаяците, чергите, както и готовата вълна. На къошка се преде вълната, а на чардака се тъче (там е станът). Черноморската къща е вариант на камчийската къща, при нея обаче планът е затворен, поради морските ветрове. Приземието се състои от навес, склад или мазе.

Функциите на чардак се поемат от затворен пруст в приземието и от салон, който служи за разпределител към всички помещения. Къщата е силно остъклена с групи прозорци и има по-къси стрехи за ослънчаване.

СТАРОПЛАНИНСКА И СРЕДНОГОРСКА КЪЩА. Районът е източна Стара планина, западно от р.Камчия до Берковския балкан. На юг стига до Средна гора, а на север – до Прегбалкана. Районът има добре развито селско стопанство и занаятчийство. Къщата е на два етажа: долният – от камък, горният – паянтов. Скелетната конструкция включва кирпич на кал в полетата между дървените греди или плет, двустранно измазан с кал (глина), примесен с плява или чоп. Отвън стената се измазва с варова мазилка, заобиколена от дървена рамка на конструктивните елементи. Приземните стени са от камък, а приземието има различна височина в зависимост от теренните условия, докато етажът е с постоянна височина (2,20 м). Еркерното конзолно издаване на горния етаж пази зида и фугата между него и гредоредата от влагата. В други случаи, когато приземието е с неправилна форма, еркерните издавания допълват плана до правилен правоъгълник. Покривната стряха е много широка и се образува от таванския гредоред и ребрата от покривната конструкция. Понякога стрехите се подпират с дървени конзоли, които придават характерен вид на архитектурата на фасадата. Гредите от еркера понякога се дублират, а челата им красиво се изрязват за декоративен ефект.

ЗАПАДНА КЪЩА. Районът е западната част на страната – северно и южно от Стара планина, от р.Искър до западната ни граница. Къщата е от типа "полска" къща, с приземие или приземие и етаж, като в северна България къщите имат голям чардак поради наличието на селскостопански дейности. Отворите

Копривница – Кableшковата къща – план по Г.Арбалиев

Копривница – Кableшковата къща – фасада